RESTEN VAN EEN LANDSLAK IN EEN BRAAKBAL VAN EEN KERKUIL IN ISRAËL

door

Henk K. Mienis

Op 23 februari 1991 verzamelde ik zo'n 25 braakballen van kerkuilen, Tyto alba erlangeri (Aves, Strigiformes, Tytonidae), in de overblijfselen van een Arabisch huis in de velden van kibboets Netzer Sereni, Israël. Bij het uitpluizen van een van deze braakballen trof ik tot mijn grote verrassing fragmenten van een landslak aan. Deze stukjes vormden samen min of meer een complete schelp van Monacha haifaensis (Pallary, 1939), een soort die heel algemeen in de omgeving van Netzer Sereni voorkomt.

Slakken worden zo nu en dan in braakballen van kerkuilen aangetroffen. Zo vermeldt Glue (1974) bijvoorbeeld de vondst van twee landslakken in braakballen van kerkuilen uit Groot-Brittannië. Glütz von Blotzheim & Bauer (1980) schrijven ook dat de kerkuil zich zo nu en dan met slakken voedt, terwijl Rooselaar in Cramp (1985) wat meer specifiek is en gevallen van predatie op Helicella, Rumina en Theba (als Euparypha) in het westelijk deel van de Middellandse Zee opsomt. Uit Israël waren tot nog toe geen vondsten van slakken uit braakballen van de kerkuil bekend.

Het is echter de vraag of de kerkuil daadwerkelijk predatie op slakken uitvoert. Volgens mij hebben wij hier waarschijnlijk eerder te maken met gevallen van een secundaire prooi, dat wil zeggen de resten van de slakken waren aanwezig in de maag of ingewanden van een zoogdier- of vogelprooi.

In het onderhavige geval bevonden zich in de braakbal, naast de slak, ook de resten van een huisspitsmuis: Crocidura russula.

Elders heb ik er reeds op gewezen, dat de huisspitsmuis in Netzer Sereni intensieve predatie uitoefent op Monacha haifaensis; Mienis,1987. Dit versterkt mijn vermoeden, dat ook in dit specifieke geval de kerkuil niet de echte predator van Monacha haifaensis was, maar de huisspitsmuis.

Abstract: Shell fragments of a terrestrial snail, Monacha haifaensis, are reported from a pellet of the Barnowl, Tyto alba erlangeri, from Kibbutz Netzer Sereni, Israel. Since the same pellet contained also the remains of a White-toothed shrew, Crocidura russula, we are dealing here most probably with a case of secondary predation, i.e. the owl preyed upon the shrew, which had consumed the snail.

Literatuur

GLUE, D.E., 1974. Food of the Barn owl in Britain and Ireland. - Bird Study, 21: 200-210.

GLUTZ VON BLOTZHEIM, U.N. & K.M. BAUER, 1980. Handbuch der Vögel Mitteleuropas, vol. 9. Wiesbaden.

MIENIS, H.K., 1987. Predation on terrestrial snails by the White-toothed Shrew in Israel. - Mitt. Zool. Ges. Braunau, 5 (1-4): 59-60.

ROOSELAAR, C.S., 1985. The Barn owl. In: CRAMP, S. (Ed.). Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. The birds of the Western Palearctic, vol. IV. Terns to Woodpeckers: 1-960. Oxford, New York.

Adres van de schrijver: Mollusc Collection, Zoological Museum, Hebrew University, 91904 Jerusalem, Israel.